

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME ⁽¹⁾

Kanun Hük. Kar. nin Tarihi : 8/6/1984   **No** : 233
Yetki Kanununun Tarihi : 17/6/1982   **No** : 2680
Yayımlandığı R.G. Tarihi : 18/6/1984   **No** : 18435 (Mük.)
V. Tertip Düsturun Cildi : 23   **Sh.:** 754

*

**

Bu KHK ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren tüzük için "Tüzükler Külliyyatı" nun kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*

**

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Kapsam ve Amaç

Madde 1 – 1. Bu Kanun Hükmünde Kararname, iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarını ve bunların müesseselerini, bağlı ortaklıklarını ve iştiraklerini kapsar.

2. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Amacı;

- a) İktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarının ve bunların müesseselerinin, bağlı ortaklıklarının kurulmasını, iştiraklerinin teşkilini, özerk bir tarzda ve ekonominin kurallarına uygun olarak yönetilmelerini,
- b) İktisadi devlet teşekküllerinin ekonomik gereklerle uygun olarak verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda kendi aralarında ve milli ekonomi ile uyum içinde çalışarak sermaye birikimine yardım etmelerini ve bu suretle daha fazla yatırım kaynağı yaratmalarını,
- c) Kamu iktisadi kuruluşlarının kendilerine verilen görev ve kamu hizmetlerini ekonomik ve sosyal gereklerle uygun olarak verimlilik ilkesi doğrultusunda yürütmelerini,
- d) İktisadi devlet teşekküllerinde ve kamu iktisadi kuruluşlarında ve bunların müesseseleri ile bağlı ortaklıklarında 17/4/1984 tarih ve 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'un uygulanması ile ilgili işbirliği ve koordinasyon esaslarını,
- e) İktisadi devlet teşekküllerinin, kamu iktisadi kuruluşlarının ve bunların müesseseleri ile bağlı ortaklıklarının amaçlarına ulaşabilmelerini sağlamak için denetlenmelerini,
- Düzenlemektir.

Tanımlar ve kısaltmalar:

Madde 2 – Bu KHK de geçen deyimler ve kısaltmalar aşağıda tanımlanmıştır.

1. Kamu iktisadi teşebbüsü "Teşebbüs"; iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşunun ortak adıdır.

---

(1) 28/12/1987 tarih ve 304 sayılı KHK'nin 5 inci maddesi ile; Bu KHK'de adı geçen "Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu", "Koordinasyon Kurulu" ve "Kamu Ortaklığı Kurulu" ibareleri "Yüksek Planlama Kurulu" olarak değiştirilmiştir.
Sayfa

2. İktisadi devlet teşekkülü "Teşekkül"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

3. (Değişik: 24/11/1994 - 4046/34 md.) Kamu iktisadi kuruluşu "Kuruluş"; sermayesinin tamamı Devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür.

4. Müessese; sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup, ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğudur.

5. Bağlı ortaklık; sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir.

6. İştirak; iktisadi devlet teşekküllerinin veya kamu iktisadi kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde onbeşine, en çok yüzde ellisine sahip buldukları anonim şirketlerdir.

7. İşletme; müesseselerin ve bağlı ortaklıkların mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimleridir.

8. Koordinasyon Kurulu; Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'dur.

9. Kamu Ortaklığı Kurulu; 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'da belirtilen Toplu Konut va Kamu Ortaklığı Kurulu'dur.

İKİNCİ KISIM

Teşebbüs, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler

BİRİNCİ BÖLÜM

Teşebbüsler

Teşebbüslerin kurulması:

Madde 3 – 1. Teşebbüsler Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur.

2. Yeni bir teşebbüsün kurulmasında ve mevcut bir müessese veya bağlı ortaklığın teşebbüs haline getirilmesinde, ekonomik ihtiyaçlar gözetilir.

3. (Değişik : 24/7/2000-KHK-615/1 md.; İptal: Ana. Mah.nin 2/11/2000 tarihli ve E.:2000/72, K.:2000/46 sayılı kararı ile.; Yeniden düzenleme: 25/1/2001-4622/1 md.) Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar, anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesinde sözü edilen beş kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurul ve denetçiler bulunmaz.

4. Teşebbüsün merkezi, Koordinasyon Kurulunca tesbit edilir ve değiştirilebilir.

Teşebbüslerin nitelikleri:

Madde 4 – 1. Teşebbüsler tüzelkişiliğe sahiptir.

2. Teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname ile saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

3. Teşebbüsler, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir.

4. Teşebbüslerin sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır. Teşebbüslerin sermayesi, ilgili bakanlığın talebi üzerine Koordinasyon Kurulunca tesbit edilir.

Teşebbüslerin organları:

Madde 5 – 1. Teşebbüs organları, yönetim kurulu ve genel müdürlüktür.

2. Yönetim Kurulu, teşebbüsün en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.

3. Genel Müdürlük, teşebbüsün yetkili ve sorumlu yürütme organıdır.

Teşebbüs Yönetim Kurulu'nun teşkili:

Madde 6 – 1. Yönetim kurulu bir başkan ve beş üyeden oluşur.

2. Genel müdür yönetim kurulu başkanıdır ve ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır.

3. Yönetim kurulu üyelerinden; ikisi ilgili bakanın, biri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu bakanın, ikisi teşebbüs genel müdür yardımcıları arasından ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır.

4. Genel müdürün bulunmadığı hallerde, genel müdürün yönetim kurulu üyeleri arasından görevlendireceği genel müdür vekili yönetim kuruluna başkanlık yapar.

Teşebbüs Yönetim Kurulu Üyelerinin nitelik ve şartları:

Madde 7 – 1. Teşebbüs yönetim kurulu üyeliklerine atanacakların, Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip, yüksek öğrenim yapmış ve teşebbüsün faaliyet alanı ile ilgili idari ve mesleki ihtisasa sahip olmaları şarttır. Ancak, ilgili bakanın teklifi üzerine atanan üyelere birinde idari veya mesleki ihtisasa sahip olma şartı aranmaz.

2. Teşebbüs yönetim kurulu başkan ve üyeleri; başka bir teşebbüste yönetim kurulu üyesi olamaz ve rakip kuruluşlar ile menfaat ilişkisi içinde bulunamazlar.

3. Birinci fıkradaki niteliklere sahip bulunan kamu görevlileri teşebbüs yönetim kurulu üyeliklerine atanabilirler. Esas görevleri devam üzere atanan yönetim kurulu üyeleri, başka bir teşebbüs, bağlı ortaklık ve denetim kurulu üyesi olarak görev alamazlar.

Teşebbüs Yönetim Kurulu Üyelerinin görev süresi:

Madde 8 – 1. Yönetim kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar atanabilirler. Atandıkları usule göre görevlerinden alınabilirler.

2. Süre dolmadan üyeliğin boşalması veya üyelik için aranan niteliklerin ve şartların kaybedilmesi halinde, kalan süreyi tamamlamak üzere atama yapılır.

Teşebbüs Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri:

Madde 9 – Yönetim Kurulu'nun görevleri ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

1. Kanun, tüzük, yönetmelik, kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde teşebbüsün gelişmesini sağlayacak kararları almak,

2. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıkların çalışmalarının verimli ve karlı olarak yürütülmesi şartlarını oluşturacak esasları ve işletme politikalarını belirlemek,

3. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklara ait yıllık program, bilanço ve netice hesapları ile yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak hazırlanan faaliyet raporlarını onaylayarak ilgili mercilere sunmak,

4. Müesseseler ve bağlı ortaklıklar arasında koordinasyonu sağlayacak kararları almak,

5. Yönetim Kurulunun onayı ile uygulanabilecek yönetim komitesi kararları hakkında, komite kararının teşebbüse ulaşmasını izleyen onbeş gün içinde karar almak,

6. Genel müdürün teklifi üzerine; (...)⁽¹⁾, daire başkanları, müessese müdürleri veya benzer görevlere alınacak personeli atamak,

(1) Bu bentte yer alan "genel müdür yardımcıları" ibaresi, 22/1/1990 tarih ve 399 sayılı KHK'nin 59 uncu maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.

7. Genel müdürlük çalışmalarını izlemek,
  8. Teşebbüslerin taşıt alım ve kullanımına ait Koordinasyon Kurulu'nca alınacak kararlarla ilgili uygulama esaslarını belirlemek,
  9. Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak,
  10. Yönetim Kurulları sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını genel müdüre devredebilirler.
- Ancak; yetki devri yönetim kurulunun sorumluluğunu kaldırmaz.

Teşebbüs Yönetim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı:

Madde 10 – Yönetim kurulu, genel müdürün daveti üzerine ayda iki defadan az olmamak üzere üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Teşebbüs Genel Müdürlüğü:

Madde 11 – Genel müdürlük, genel müdür, Koordinasyon Kurulu Kararı ile belirlenecek sayıda genel müdür yardımcısı ve bağlı ait birimlerden teşekkül eder.

Teşebbüs Genel Müdürü:

Madde 12 – (Değişik; 12/5/1989 - KHK - 368/4 md; Mülga: 22/1/1990 - KHK 399/59 md.)

Teşebbüs Genel Müdürünün görev ve yetkileri:

Madde 13 – Genel müdürün görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir:

1. Teşebbüsü; kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile yönetim kurulu kararları doğrultusunda yönetmek,
2. Teşebbüsü, idare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı temsil etmek ve temsil yetkisini gerektiğinde devretmek,
3. Genel müdür yardımcıları, daire başkanları, müessese müdürleri veya benzer görevlere alınacak personelin atanmalarını yönetim kuruluna teklif etmek,
4. (Mülga: 15/3/1990 - KHK - 408/5 md.)
5. Teşebbüs sermayesi ile diğer mali kaynakların, verimlilik ve karlılık ilkelerine uygun bir düzen içinde kullanılmasını sağlamak,
6. Kanunların verdiği diğer görevleri yapmak,
7. Genel Müdür, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak; yetki devri Genel Müdürün sorumluluğunu kaldırmaz.

Teşebbüs Genel Müdür Yardımcıları:

Madde 14 – (Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Müesseseler

Müesseseler ve kuruluşları:

Madde 15 – 1. (Değişik; 16/6/1988 - KHK - 331/2 md.) Sermayesinin tamamı Devlete ait teşebbüsler, işletmelerini müessese halinde teşkilatlandırabilirler.

2. Bir müessese içinde toplanmasında yarar ve gerek görülmeyen işletmeler, Koordinasyon Kurulu kararı ile doğrudan kamu iktisadi kuruluşuna bağlı olarak faaliyetlerini sürdürebilirler.
3. Tekel niteliğindeki mallar, müesseseler veya işletmeler tarafından üretilir.
4. Müesseseler, teşebbüs genel müdürün teklifi ve yönetim kurulunun kararı ile kurulur.
5. **(Değişik: 12/4/1990- KHK - 420/10 md.)** Müesseseler, statülerinin ticaret sicillerine kayıt ve ilanı ile tüzel kişilik kazanır.
6. Müesseselerin statüsünde, müessesenin ticaret unvanı, çalışma alanı, idare merkezi, tahsis edilmiş sermayesi ve sorumluluğunun sermayesi ile sınırlı olduğu hususları yer alır.
7. Müesseseler, teşebbüs yönetim kurulunun görüşü alınarak ilgili bakanlığın teklifi üzerine Koordinasyon Kurulu kararı ile bağlı ortaklık veya iştirak haline getirilebilir.
8. İşletmelerin müessese; müesseselerin bağlı ortaklık haline getirilmesine ve benzeri hertürlü yapı değiştirmeye ait işlemler bütün vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Müesseselerin nitelikleri:

- Madde 16** – 1. Müesseseler tüzelkişiliğe sahiptir.
2. Müesseseler, bu Kanun Hükmünde Kararname'de saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.
  3. Müesseseler, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir.
  4. Müesseselerin sorumluluğu sermayeleri ile sınırlıdır.

Müesseselerin organları:

Madde 17 – 1. Müessesenin organları, yönetim komitesi ve müessese müdürlüğüdür.

2. Yönetim Komitesi, müessesenin en yüksek seviyede karar organıdır.
3. Müessese müdürlüğü, müessesenin yetkili ve sorumlu yürütme organıdır.

Müessese yönetim komitesinin teşkili:

Madde 18 – 1. Yönetim komitesi bir başkan ve dört üyeden oluşur.

2. Yönetim komitesinin başkanı müessese müdürüdür.
3. Yönetim komitesinin üyeleri müessesenin üst seviyedeki yöneticileri arasından, teşebbüs genel müdürünün teklifi üzerine yönetim kurulunca atanır.
4. Müessese yönetim komitesi üyeliklerine atanacakların, teşebbüs yönetim kurulu üyelerinin nitelik ve şartlarına sahip olmaları gerekir.

Yönetim komitesinin görev, yetki ve toplanması:

Madde 19 – 1. Yönetim komitesi; teşebbüşe tesbit edilen esaslara, işletme bütçesi ve programlara uygun olarak, verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda müessesenin yönetimini sağlayacak kararları almakla görevli ve yetkilidir.

2. Yönetim komitesi, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış olur.
3. Yönetim komitesi, kararlarını karar gününü izleyen günden itibaren on gün içinde teşebbüse gönderir.

Müessese Müdürü:

Madde 20 – 1. Müessese müdürü, teşebbüs müdürünün teklifi üzerine yönetim kurulunca atanır.

2. Müessese müdürü olarak atanabilmek için, en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında olmak üzere toplam asgari sekiz yıl başarı ile çalışmış olmak ve genel müdürde aranan diğer niteliklere sahip bulunmak gerekir.

Müessese Müdürünün görev ve yetkileri:

Madde 21 – 1. Müessese Müdürü; müesseseyi, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile yönetim kurulu ve yönetim komitesi kararları doğrultusunda yönetir.

2. Müessese müdürü, idare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı müesseseyi temsil eder. Temsil yetkisini gerektiğinde devredebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bağlı Ortaklıklar

Bağlı ortaklıkların kuruluşu:

Madde 22 – 1. Bağlı ortaklıklar;

- Bir müessesenin bağlı ortaklık haline getirilmesi,
  - Teşebbüsün iştiraklerdeki hissesinin % 50 nin üstüne çıkması,
  - Teşebbüsün sermayesinde % 50'den fazla hisseye sahip olduğu yeni bir şirket kurulması,
- Şeklinde oluşur.

2. Mevcut müesseselerin veya işletmelerin bağlı ortaklık haline getirilmesi Koordinasyon Kurulu, yeni bağlı ortakların kurulması ise Bakanlar Kurulu Kararı ile olur.

Bağlı ortaklıklara uygulanacak hükümler:

Madde 23 – 1. Sermayelerinin en az % 91'i kamu iktisadi kuruluşlarına ait olan bağlı ortaklıkların genel kurulu ve denetçileri bulunmaz.

2. Bağlı ortaklıklar, bu Kanun Hükmünde Kararname'de saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

Bağlı ortaklıkların Yönetim Kurulu, Genel Müdürü ve atamalar:

Madde 24 – 1. Bağlı ortaklıkların yönetim kurulu, genel müdür dahil beş üyeden oluşur.

2. Bağlı ortaklıkların genel müdürleri ile kamu kesimini temsil eden yönetim kurulu üyelerinde, teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri için öngörülen nitelik ve şartlar aranır.

3. Genel müdür, ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır. Bağlı ortaklık genel müdürü aynı zamanda yönetim kurulu başkanıdır.

4. Yönetim kurulunun en çok iki üyesi, özel kesimi oluşturan ortaklıkların hisselerinin her % 20'si için yönetim kurulunda bir temsilci bulundurma hakkına sahip oldukları dikkate alınarak genel kurulca seçilir.

5. (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/1 md.) Yönetim kurulunun genel müdür ile özel kesim temsilcilerinin dışında kalan ve teşebbüsü temsil edecek üyelerinden biri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan, diğerleri ilgili bakan tarafından atanır.

6. Genel Müdür Yardımcıları Teşebbüs yönetim kurulu tarafından atanır.

Bağlı ortaklık denetçilerinin seçimi:

Madde 25 – 1. Bağlı ortaklıkların denetim kurulu üç üyeden oluşur.

2. Özel kesimi oluşturan hisselerin toplam olarak % 20'yi geçmesi halinde; özel kesimi temsil eden üyeler, kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile bu kesimi temsilen bir üye seçerler.

3. Denetim kurulunun geri kalan 2 üyesinden biri ilgili bakanlık, diğeri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan ve gerektiğinde üçüncü üye teşebbüs tarafından kendi mensupları arasından veya dışarıdan atanır.

4. Denetçilerde, yönetim kurulu üyesi için gerekli nitelik ve şartlar aranır. Ancak, denetçilerden birinde mesleki ihtisas şartı aranmayabilir.

Bağlı ortaklık Yönetim Kurulunun ibrası:

Madde 26 – 1. Bağlı ortaklıkların, bilanço ve kar - zarar cetvellerini hazırlamaları ve en geç Mart ayı sonuna kadar Yüksek Denetleme Kuruluna göndermeleri zorunludur.

2. Yüksek Denetleme Kurulunun, bağlı ortaklığa ilişkin raporunu hazırlaması ve en geç Mayıs ayı sonuna kadar bağlı ortaklık ve ilgili teşebbüse göndermesi gereklidir.

3. Bağlı ortaklık genel kurulu en geç Haziran ayının sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak, kararlarını verir.

4. Genel kurul kararlarına ilişkin tutanak üç işgünü içinde Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. Yüksek Denetleme Kurulu, bağlı ortaklık genel kurulunca alınan kararı, ilgili teşebbüs hakkında düzenleyeceği raporda değerlendirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İştirakler

İştiraklerin teşkili ve nitelikleri:

Madde 27 – 1. Teşebbüs veya bağlı ortaklığın bir anonim şirkete iştiraki, ilgili teşebbüsün önerisi üzerine Koordinasyon kararı ile yapılır.

2. Bir anonim şirkete iştirak için teşebbüsün veya bağlı ortaklığın şirket sermayesine katılma payının en az % 15 olması gerekir. Bu oran ortaklığın sermaye artırması halinde de % 15'den aşağı düşürülemez.

3. Aynı iştirake birden fazla teşebbüs veya bağlı ortaklık katılamaz.

4. Teşebbüs iştiraklerine ait hisse senetlerinin mülkiyeti teşebbüse, bağlı ortaklık iştiraklerine ait hisse senetlerinin mülkiyeti ise bağlı ortaklığa aittir.

5. İştiraklerin teşkilinde, 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

İştiraklerin yönetimi:

Madde 28 – 1. Teşebbüs ve bağlı ortaklıklara ait iştiraklerin yönetim kurullarında, teşebbüs ve bağlı ortaklığı temsilen her % 15 hisse için en az bir üye bulundurulur.

2. Teşebbüs ve bağlı ortaklık temsilcileri, teşebbüsün veya bağlı ortaklığın kendi mensupları arasından ve imkan dahilinde iştirakin bulunduğu yere en yakın teşebbüs veya bağlı ortaklık birimi içinde veya dışardan teşebbüs veya bağlı ortaklığın yönetim kurulunun göstereceği adaylar arasından seçilirler.

3. Teşebbüs ve bağlı ortaklık temsilcileri, yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirketin faaliyetleri ve mali durumu hakkında, tüzükte belirtilen esaslara göre, teşebbüs veya bağlı ortaklığa bilgi vermekle yükümlüdürler.

4. Teşebbüs veya bağlı ortaklık, Türk Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları bütün haklara sahiptir. Bu haklar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.

5. Her teşebbüs ve bağlı ortaklığa ait iştiraklerin bilanço ve netice hesapları, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların yıllık faaliyet raporlarına eklenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Mali Hükümler, Tasfiye ve Denetim

BİRİNCİ BÖLÜM

Teşebbüslere ait Mali Hükümler

Teşebbüs plan, program ve bütçesi:

Madde 29 – 1. Teşebbüsler, yatırım ve işletme faaliyetlerini plan, program ve bütçelere dayalı olarak yürütürler.

2. Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarının hazırlanma şekli, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık tarafından, Devlet Planlama Teşkilatı'nın ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun görüşleri alınarak tespit olunur ve Koordinasyon Kurulu'nun onayına sunulur.

3. Teşebbüslere ait yıllık genel yatırım ve finansman programı, takvim yılı başından en az yetmişbeş gün önce Bakanlar Kurulu'nca karara bağlanır.

4. Teşebbüslerin işletme bütçeleri, her hesap dönemi için, yıllık genel yatırım ve finansman programındaki hedefler esas alınarak hazırlanır ve yönetim kurulunca onaylanır. İlgili bakanlık, gerekli hallerde daha uzun devreler için işletme bütçesi hazırlanmasını isteyebilir.

5. Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarında değişiklik yapılması halinde, bu değişikliğe uygun olarak işletme bütçelerinde de gerekli düzeltmeler yapılır.

6. Kesinleşen yıllık genel yatırım ve finansman programlarının birer örneği; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilatına, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na ve ilgili bakanlıklara, işletme bütçeleri ise teşekküllerce ilgili bakanlığa ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na gönderilir.

Teşebbüs yatırım projelerinin hazırlanması:

Madde 30 – 1. Teşebbüsler, kalkınma planına göre kendileri tarafından yapılması gereken yatırımlara ait mali, ekonomik ve teknik çalışmaları zamanında yaparak projelerini hazırlamakla yükümlüdürler.

2. Yatırım projelerinin hazırlanmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Devlet Yatırım Bankası, proje hazırlıklarında teşebbüslere yardım eder.

b) Hazırlanan projeler, takvim yılı başından yedi ay önce ilgili bakanlığa ve Devlet Planlama Teşkilatı'na gönderilir.

c) İlgili bakanlık, projeler, üzerinde gerekli incelemeleri yaparak, bunları yıllık genel yatırım ve finansman programına dahil edilmek üzere aynı yılın Haziran ayı sonuna kadar Devlet Planlama Teşkilatı'na ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu bakanlığa gönderir.

3. Projesi hazır olmayan yatırıma başlanamaz.

4. Bakanlar Kurulu'nca teşebbüslere kendi imkanlarıyla karşılayamayacakları yatırım görevi verildiği takdirde, bu görevlere ilişkin ve özkaynaklardan karşılanması gereken kısım, Devlet Bütçesi'nden sermaye olarak yılı içinde karşılanır.

Teşebbüs küçük tamamlama, idame ve yenileme yatırımları :

Madde 31 – 1. Küçük tamamlama yatırımları, teşebbüslerin kendi kaynaklarından finanse edilmek ve proje maliyeti, yıllık yatırım ve finansman programlarında belirlenen sınırı aşmamak kaydı ile, yönetim kurulunun teklifi ve ilgili bakanlığın onayıyla yapılır.

2. İdame ve yenileme yatırımları, yönetim kurulunun kararı ile yapılır ve durum, gerekçesiyle birlikte kararı izleyen onbeş gün içinde ilgili bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilatı'na ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na bildirilir.

Teşebbüslerin yatırım ve finansman programları:

Madde 32 – 1. Teşebbüslere ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında, finansman imkanları ve teşebbüslerin yatırım kapasiteleri gözönünde tutulur.

2. Teşebbüslere ait uzun vadeli yatırım ve finansman programları, ilgili bakanlığın incelemesinden geçtikten sonra Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na ve Devlet Planlama Teşkilatına gönderilir.

3. Yıllık genel yatırım ve finansman programı Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın da görüşü alınarak hazırlanır.

Teşebbüslerin muhasebe sistemleri:

Madde 33 – 1. Teşebbüslerin, müesseselerin ve bağlı ortaklıkların muhasebeleri, bunların mali durumları, işletme faaliyetleri, maliyet ve yatırımları hakkında düzenli bilgi alınabilecek şekilde tutulur.

2. Bankalar ve sigorta şirketleri dışındaki teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklarda "İktisadi Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemi" uygulanır. Bu sistemin belirlediği esaslar dışında özel hukuk hükümlerine bağlı kalınır.

3. Teşebbüslerin hesap dönemi takvim yılıdır.

Teşebbüslerin bilançoları, netice hesapları ve faaliyet raporları:

Madde 34 – 1. Bilançolar ve netice hesapları, İktisadi Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemine göre belirlenen tiplere uygun olarak, ait oldukları yılı izleyen üçüncü ayın sonuna kadar hazırlanır ve faaliyet raporlarıyla birlikte Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir.

2. Faaliyet raporları, yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenir. Bu raporlar, dönem çalışma sonuçlarının program ve bütçelerle mukayesesini, bütçe ve programlarda öngörüldüğü halde gerçekleştirilmeyen işlerin sebeplerini ve bunlara ilişkin iktisadi ve mali analizleri kapsar.

3. Bilanço ve netice hesapları, teşebbüslerin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi ve onaylanmasından sonra, Resmi Gazete'de yayımlanır.

Teşebbüslerin fiyat ve tarifeleri:

Madde 35 – 1. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar, işletmelerinde üretilen mal ve hizmet fiyatlarını tespit ederler.

2. Üretilen mal ve hizmetlerin fiyatları, gerektiğinde Bakanlar Kurulunca tespit edilebilir.

3. Bakanlar Kurulu'nca tespit olunan fiyatlar maliyetlerin altında bulunduğu takdirde

a) Zarar ile birlikte, mahrum kalınan kar ait olduğu veya ait olduğu yılı izleyen yılın genel bütçesine konulacak ödenekle karşılanır.

b) Mahrum kalınan kar miktarı, mal ve hizmetin satış maliyeti üzerinden % 10 kar payı tahakkuk ettirilerek belirlenir.
c) Zararın miktarı, ilgili bakanlık ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca teşebbüs muhasebe kayıtları esas alınarak birlikte tespit edilir.

4. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklara konuları ile ilgili olarak Bakanlar Kurulunca görev verilebilir. Gerekliğinde bu görev için yapılacak ödeme miktarı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilir. Bu görevden doğan zarar ve mahrum kalınan kar yukarıdaki esaslar dahilinde Hazine'ce karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşekküllere Ait Mali Hükümler

Teşekküllerde kar dağıtımı:

Madde 36 – 1. Teşekküller ve müesseseler yıllık karlarının % 20'sini nominal sermayelerinin tamamına ulaşıncaya kadar birinci tertip yedek akçe olarak ayırırlar. Bankalar Kanununa tabi iktisadi devlet teşekkülleri, Bankalar Kanununda öngörülen yedek akçeleri de ayrıca ayırırlar.

2. Teşekküller ve müesseseler birinci fıkrada belirtilen olağan yedek akçeler ile vergi ve diğer kanuni yükümlülükler ayrıldıktan sonra kalan karın % 20'sini nominal sermayenin tamamına ulaşıncaya kadar ikinci tertip olağan yedek akçe olarak ayırırlar. Nominal sermayenin tamamına ulaştıktan sonra % 10 oranında yedek akçe ayrılmasına devam olunur.

3. Teşekkül ve müesseselerde kardan varsa geçmiş yıl zararları mahsup edilir.

4. **(Değişik: 17/9/2004-5234/23 md.)** Yukarıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan kâr, müesseselerde teşekküle, teşekküllerde ise Hazineye devredilir. ⁽¹⁾

5. Bağlı ortaklıklarda olağan yedek akçeler, vergiler ve kanuni yükümlülükler indirildikten sonra kalan karın en az % 50'si sermaye payları oranında ortaklara dağıtılır.

6. **(Ek: 17/9/2004-5234/23 md.)** a) Bu Kanun Hükümünde Kararnameye tâbi kuruluşlar ile Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin (özelleştirme programına alındığı tarihe kadar) bir önceki yıla ilişkin kârlarından Hazineye isabet eden tutarları;

1) Bu Kanun Hükümünde Kararnameye belirtilen kısıtlamalara tâbi olmaksızın, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine genel bütçeye gelir kaydetmeye,

2) Kuruluşların ödenmemiş sermayelerine veya tahakkuk etmiş görev zararları alacaklarına mahsup edilmek üzere Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydetmeye,

b) (a) bendi kapsamına giren kuruluşların geçen yıldan daha önceki yıllara ait kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın talebi üzerine bütçenin gelir ve giderleri ile ilişkilendirmeksizin kuruluşların görev zararı alacakları veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye ilişkin işlemleri yapmaya,

Maliye Bakanı yetkilidir.

7. **(Ek:17/9/2004-5234/23 md.)** Kamu ortaklıkları ve iştiraklerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin tedbirleri uygulamak, sermaye artırımlarına katılmak, kamu iktisadi teşebbüslerinin yatırım ve finansman programlarının gereklerini yerine getirmek ve bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini uygulamak amacıyla;

a) Hazinece her türlü sermaye artırımlarına katılınması ve sermaye paylarının satın alınmasına,

b) Hazinesinin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin sermaye paylarını diğer kamu iktisadi teşebbüslerine, Özelleştirme İdaresine veya katma bütçeli idarelere devretmeye veya onlar tarafından devir alınmasını sağlamaya,

c) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazineye veya çeşitli fonlara olan borçlarını yıllık yatırım ve finansman programlarına uygun olarak Hazinesinden olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye veya teşebbüslerin borçlarının ödenme zamanı ve şartlarını belirlemeye,

Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; bu işlemlerin gerektirdiği tutarları, anılan Müsteşarlığın teklifi üzerine bütçede açılacak özel tertiplere gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(1) Bu fıkranın 24/12/2003 tarihli ve 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun "Kamu iktisadi teşebbüslerinin kârları" başlıklı 26 ncı maddesi hükümleri çerçevesinde uygulanacağı sözkonusu Bütçe Kanununun 49 uncu maddesiyle hüküm altına alınmıştır.

8. (Ek: 17/9/2004-5234/23 md.) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının bir önceki yıl sonu itibarıyla Hazineye (28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları hariç) ve fonlara olan borçları ile geçmiş yıllar bütçe kanunlarının "Kurumların Hasılatından Pay" başlıklı maddeleri uyarınca doğan ve Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığına ödenmesi gereken vadesi geçmiş borçlarını, Hazineden ve fonlardan olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; bu işlemleri anılan Müsteşarlığın teklifi üzerine, gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruluşlara Ait Mali Hükümler

Kamu iktisadi kuruluşlarına ait mali hükümler:

Madde 37 – 1. Kuruluşlara ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında; kuruluşların finansman imkanları ve yatırım kapasiteleri yanında ülke ihtiyaçları, plan, program, hedef ve tercihleri gözönüne alınır.

2. Kuruluşlara ait fiyat ve tarifelere sosyal faydayı artırmak amacı ile Koordinasyon Kurulunca müdahale edilebilir.

3. Devlet tekelinde olan malların fiyatlarının tespiti kendi kanunlarındaki hükümlere tabidir.

4. Kuruluşlar, karlarından % 10 yedek akçe ayırırlar. Bağlı ortaklıklardaki kar dağıtımı, iktisadi devlet teşekküllerine ait bağlı ortaklıklara ilişkin hükümlere tabidir.

5. Yatırım ve işletme finansman açıkları Hazinece karşılanır. Finansman fazlası Hazineye devredilir.

6. Kuruluşlara, yukarıdaki fıkralar dışında, teşebbüslere ait mali hükümler, tasfiye ve denetim hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tasfiye

Teşebbüsler, müesseseler, bağlı ortaklıklar, işletmeler ve işletme birimlerinin ve iştiraklerin tasfiyesi veya satılması:

Madde 38 - Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimlerinin ve iştiraklerinin tasfiye, devir, satış ve işletme haklarının verilme kararı Koordinasyon Kurulu tarafından alınır.

Tasfiye, devir, satış veya işletme hakkının verilmesi, 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkındaki Kanun'un öngördüğü esaslara göre Kamu Ortaklığı Kurulu tarafından yürütülür.

Kamu Ortaklığı Kurulu bu işlemleri kolaylaştırıcı her türlü tedbiri alabilir, bu işlemlerden elde edilecek hasılanın fona yatırılması ve hesapların düzenlenmesine ait esaslar bir yönetmelikle tesbit edilir.

Tasfiye, devir, satış ve işletme haklarından elde edilerek fona aktarılan hasılaya karşılık, tasfiye, devir, satış veya işletme hakkının verilmesi işlemine tabi değerlerin teşebbüs hesaplarında kayıtlı değeri, teşebbüsün veya bağlı ortaklığın sermayesinden tenzil edilir.

Gerçek ve tüzel kişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık hakları saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetleme

Mali, idari ve teknik denetim, denetleme raporları :

Madde 39 – Teşebbüsler, müesseseler ve bağlı ortaklıklar, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun mali, idari ve teknik yönden sürekli denetimine tabidir.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu; teşebbüslerin, müesseselerin ve bağlı ortaklıkların bir yıla ait hesap ve işlemleri üzerindeki incelemelerini en geç ertesi yılın Ekim ayı sonuna kadar tamamlar. Kurulca düzenlenen raporlar ilgili mercilere verilir.

İlgili Bakanlığın gözetim ve denetimi:

Madde 40 – 1. İlgili bakanlık; teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklık faaliyetlerinin kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir.

2. Birinci fıkrada belirtilen amaçla ilgili bakanlık, gerekli hallerde teşebbüslerin hesaplarını ve işlemlerini teftiş ve tahkike tabi tutmaya ve bunların iktisadi ve mali durumlarını tespit ettirmeye yetkilidir. Bu yetki, kuruluşların görev ve yetkilerini daraltmayacak, normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde kullanılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Personele İlişkin Hükümler

Temel İlkeler

Madde 41 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/2 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

İstihdam Şekilleri

Madde 42 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/3 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Personel İhtiyacı

Madde 43 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/4 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 22/12/1988 tarih ve E. 1988/5, K. 1988/55 sayılı Kararıyla.)

İşe Alma

Madde 44 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/5 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 22/12/1988 tarih ve E. 1988/5, K. 1988/55 sayılı Kararıyla.)

Sözleşme Ücreti ve Diğer Haklar

Madde 45 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/6 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Prim ve Ödül

Madde 46 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/7 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 22/12/1988 tarih ve E. 1988/5, K. 1988/55 sayılı Kararıyla.)

Teşebbüs Personelinin Yükümlülük ve Sorumlulukları

Madde 47 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/8 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Yurt Dışında Görevlendirme

Madde 48 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/9 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Başka İş ve Hizmet Yasağı

Madde 49 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/10 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Yönetim ve Danışma Kurulu Başkan ve Üyesi, Denetçi ve Tasfiye Kurulu Üyelerinin Ücret ve Hakları

Madde 50 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/11 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Siyasi Faaliyet Yasağı

Madde 51 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/12 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 22/12/1988 tarih ve E.1988/5, K.1988/55 sayılı Kararıyla.)

Vekalet Ücreti

Madde 52 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/13 md.; Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Yüksek Planlama Kurulunun Yetkisi

Madde 53 – (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/14 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 22/12/1988 tarih ve E.1988/5, K.1988/55 sayılı Kararıyla.)

BEŞİNCİ KISIM
Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Teşebbüslerin amaç ve faaliyet alanları:

Madde 54 – 1. Teşebbüslerin amaç ve faaliyet alanları Koordinasyon Kurulu'nca belirlenir.

2. Teşebbüsler, müesseseler ve bağlı ortaklıklar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar. Atıl kapasitelerin değerlendirilmesi amacıyla girişilen faaliyetlerde de bu esasa uyulur.

3. Kamu iktisadi kuruluşlarına ait işletmelerin atıl kapasitelerinin değerlendirilmesinde, Koordinasyon Kurulu'nun kararı ile, kuruluş amacı dışına çıkılabilir.

Hazineye intikal eden hisse senetleri:

Madde 55 – Veraset veya diğer yollarla Hazine'ye geçen hisse senetleri, Koordinasyon Kurulu Kararı ilk faaliyet alanı itibariyle en yakın olan teşebbüse, başka bir işleme hacet kalmadan devredilir.

Bağlantı yerlerinin değiştirilmesi:

Madde 56 – 1. Teşebbüsler, Başbakan'ın teklifi ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile, Başbakanlık veya diğer bakanlıklarla ilgilendirilebilir.

2. Bir teşebbüs bünyesindeki müessesenin, İşletmenin veya bağlı ortaklığın başka bir teşebbüse bağlanması Koordinasyon Kurulu kararı ile olur.

Devlet malı sayılma:

Madde 57 – Teşebbüslerin, müesseselerin, işletmelerin ve bağlı ortaklıkların malları ve her çeşit mevcutları aleyhine işlenen suçlar, Devlet malı aleyhine işlenmiş sayılır. Bu suçlara Türk Ceza Kanunundaki cezalar uygulanır.

(İkinci fıkra mülga: 14/9/1994 - 4011/1 md.)

İstisnalar:

Madde 58 – 1. Atatürk Orman Çiftliği, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi, Türkiye İş Bankası Anonim Şirketi, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi, İller Bankası Genel Müdürlüğü ve İller Bankası Genel Müdürlüğü ile il özel idareleri ve belediyelerin, sermayelerinin yarısından fazlasına tek başına veya birlikte sahip oldukları iktisadi teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi değildir.

2. Yabancı sermayeyi teşvikle ilgili hükümlerden yararlanan gerçek veya tüzel kişilerle yabancı ülkeler kanunlarına veya uluslararası düzenlemelere göre kurulmuş ortaklıklara ait kanunların ve anasözleşmelerin hükümleri saklıdır.

3. (Ek: 27/2/1988 - KHK - 315/1 md.) Teşebbüslerin, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleriyle bağlı olmaksızın yurt dışında şirket kurmalarına ve kurulmuş şirketlere iştirak etmelerine izin vermeye ve bu konularda ilgili esasları kurumlar itibariyle belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Tüzük:

Madde 59 – (Mülga: 16/6/1988 - KHK - 331/5 md.)

Teşebbüslere ait liste:

Madde 60 – Bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ait tabi teşebbüsler, bunlara ait müessese ve bağlı ortaklıklar ile teşekkül ve kuruluşların ilgili olduğu bakanlıklar ekli listede gösterilmiştir.

Diğer haklar:

Madde 61 – Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar; kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesini temin için:

- 1) Gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leyh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa ve irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyeti vesair hakları tesis ederler.
- 2) Gerekli taşınmaz mallar ile kaynak ve irtifak haklarını ilgili kanun hükümleri uyarınca kamulaştırma yetkisine sahiptirler.
- 3) Genel ve Katma bütçeli dairelere yapılan satışlarda avans alabilirler.

Tahvil çıkarma:

Madde 62 – Koordinasyon Kurulu kararı ile tahvil çıkarma yetkisi verilen teşebbüsler, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın izni ile tahvil çıkarabilir.

Bu şekilde çıkarılacak tahvillere Hazine kefaleti verilebilir.

Çıkarılacak tahvillerin tutarı ödenmiş sermayeyi aşamaz.

Kaldırılan hükümler:

Madde 63 – 2929 sayılı Kanun, ek ve değişiklikleri ile bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamına giren teşebbüslerin kuruluşlarına ait kanun hükmünde kararnameler yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde – (Ek: 5/1/1988 - KHK - 308/16 md.; Mülga:12/12/1991 - KHK - 465/1 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Kapsam dışında kalan kuruluşların yönetimi:

Geçici Madde 1 – 3460 ve 23 sayılı kanunlara tabi olanlar ile bu Kanun Hükümünde Kararname'nin kapsamı dışında kalan teşebbüsler ve kurumları, kuruluş ve işleyişleri ile ilgili yeni bir düzenleme yapılmaya kadar, kendi mevzuatına göre idare olunurlar.

İştirak paylarının devir ve tasfiyesi:

Geçici Madde 2 – Teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların faaliyet alanları dışında kalan ve normal piyasa şartları içinde elden çıkarılmaları mümkün olan mevcut iştirak paylarının devir veya tasfiyesi, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir yıl içinde bitirilir. Ancak, tekellilik amacını önlemeye yönelik olanlar ile stratejik mal ve hizmet üretenler Koordinasyon Kurulu kararı ile bu uygulama dışında bırakılabilir.

Bu Kanun Hükümünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği tarihte mevcut iştiraklerden teşebbüsün faaliyet alanı içinde kalanlardan iştirak payları % 10'un altında olup da devamında kamu yararı veya ekonomik yarar bulunanlar Koordinasyon Kurulu'nun kararıyla muhafaza edilir.

İştirak paylarının toplanması:

Geçici Madde 3 – 1. (Değişik: 5/1/1988 - KHK - 308/15 md.)

Hazinenin veya çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının mevcut iştiraklerdeki hisseleri, iştirakin faaliyet alanına en yakın teşebbüslere veya bağlı ortaklıklara on yıl içinde devredilebilir.

2. Birinci fıkra gereğince yapılacak devir işlemlerini gerçekleştirebilmek amacıyla teşebbüslerin sermayelerini yeterince arttırmaya gerekli takas ve mahsup işlemlerini yapmaya Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca yapılan bu işlemlerin sonucuna göre cari yıl bütçesine gelir kaydetmeye, mevcut veya yeniden açılacak tertiplere ödenek koymaya ve gider kaydetmeye Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

3. Bu madde gereğince yapılacak iştirak paylarının devrinde nominal değerler esas alınır.

4. Bu madde gereğince yapılacak iştirak paylarının devri sonunda, Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesindeki beş ortak şartı aranmaz.

Limited şirket statüsündeki ortaklıklar:

Geçici Madde 4 – 1. Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği tarihte sermayelerinin % 51'inden fazlası Devlet veya teşebbüslere ait bulunan limited şirketlerin, bağlı ortaklık olarak faaliyetlerinin devamına veya tasfiyesine Koordinasyon Kurulunca karar verilir.

2. Birinci fıkra gereğince faaliyetlerinin devamına karar verilen limited şirketler Bakanlar Kurulu kararıyla anonim şirket statüsüne dönüştürülür ve bağlı olduğu teşebbüs belirtilir.

Geçiş dönemine ait hükümler:

Geçici Madde 5 – 1. Bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli listede bulunan teşebbüslerin ana statülerine ait koordinasyon kurulu kararları ile buna göre teşkilatlanmaları, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayım tarihinden itibaren en geç iki ay içinde tamamlanır.

2. Birinci fıkrada adı geçen ana statülere ait koordinasyon kurulu kararlarıyla, bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli listede yer alan teşebbüs ve bağlı ortaklıkların organları da teşkil edilir.

3. Birinci fıkrada sözü edilen teşebbüs ana statülerine ait koordinasyon kurulu kararlarında bağlı ortaklıkların bu Kanun Hükmünde Kararname'ye göre yeniden düzenlenmesine ait hükümler de yer alır.

4. Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan teşebbüslerin tasfiyesi için gerekli bütün hükümler, birinci fıkrada adı geçen ana statülere ait koordinasyon kurulu kararlarında bütünlük ve süreklilik esası çerçevesinde düzenlenir.

5. Yukarıdaki fıkralardaki düzenlemeler yapılp yürürlüğe girinceye kadar bu Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

6. Bu Kanun Hükmünde Kararname'de öngörülen Personel Kanunu yürürlüğe girinceye kadar bu Kanun Hükmünde Kararname de belirtilmeyen hususlarda mevcut hükümlerin uygulanmasına devam edilir.

7. Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin kadro tesbitine dair olan 47 nci maddesinin, hangi tarihten itibaren uygulamaya başlanacağını her teşebbüs için ayrı ayrı tesbite Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

Bu tesbit işlemi yapıncaya kadar, bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşebbüslerin istihdam edeceği personel hakkında genel hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

8. Bu Kanun Hükmünde Kararname gereğince devredilen müessese, işletme ve bağlı ortaklıklar ile ilgili henüz sonuçlanmamış dava, icra takibi ve bunun gibi adli, idari ve mali ve ticari işler, devralan teşebbüs adına devreden teşebbüs personeli tarafından tamamlanabilir. Bu görevleri yapan personel başka iş ve hizmet yasağı ile ilgili hükümlere tabi değildir.

9. Bu Kanun Hükümünde Kararname gereğince bağlantıları değiştirilen, devredilen müessese, bağlı ortaklık, iştirak ve işletmelerin ünvan değişikliği Vergi Usul Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu ve diğer kanunlar yönünden eski müessese, bağlı ortaklık, iştirak ve işletmelerin devam addolunur.

10. Teşebbüsün bu Kanun Hükümünde Kararname Hükümlerine intibakını sağlamak üzere yapılacak bütün işlemler ile teşebbüsler arası devredilecek veya devir alınacak menkul ve gayrimenkuller ile fikri ve ticari hakların devri ve devir alınması her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

11. Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği ayın son günü itibariyle, devredilecek müesseselerin ve bağlı ortaklıkların defter kıymeti üzerinden, devir bilançosu çıkarılır. Bu değerler üzerinden devir işlemleri yapılır.

12. Diğer teşebbüsler devredilen müesseselerde bulunan teşebbüs bünyesindeki birimlerce halen kullanılmakta olan lojman, depo açık alan ve benzeri yerlerden yararlanma esasları ilgili Bakanlık ve teşebbüsler arasında yapılacak protokolle tespit edilir.

13. Yeniden kurulan ve kaldırılan teşebbüslerin, yönetim kurulu üyesi ve genel müdürlük kadrolarını ihdas etmeye ve mevcut kadrolardan gerekli görülenleri iptal etmeye bir yıl süreyle Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

14. Teşebbüsler sağlık ve sosyal tesisler ile ilgili faaliyetlerini konu ile ilgili yeni bir düzenleme yapıncaya kadar sürdürür.

Geçici Madde 6 – (Ek: 21/10/1987 - KHK - 297/1 md.) ⁽¹⁾

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Bağlı Ortaklıkların kamu kesimini temsilen görev yapan ve görev süreleri 1987 yılının muhtelif aylarında sona erecek yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri 1/2/1988 tarihine kadar uzatılmıştır.

Geçici Madde 7 – (Ek: 22/5/1989 - KHK - 370/1 md.)

Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmeleri kapsamı dışında hizmet akdi ile çalışan yönetim personeli en geç 31/12/1989 tarihine kadar sözleşmeli statüye geçirilirler.

Geçici Madde 8 – (Ek: 22/5/1989 - KHK - 370/1 md.)

Teşebbüs ve bağlı ortaklıklar için ihdas edilmiş kadrolardan emeklilik, ölüm, istifa, sözleşmeli statüye geçme ve benzeri sebeplerle boşalanlar, boşaldıkları tarihler itibariyle iptal edilmiş sayılır. Ancak, bu hüküm teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, müessese müdürü kadroları ile kamu bankalarının 1 inci derece şube müdürü kadroları için 31/12/1989 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 9 – (Ek: 29/9/2000 - KHK - 628/1 md.: İptal: Ana.Mah.nin 26/10/2000 tarih ve E.:2000/57, K.:2000/30 sayılı Kararı ile)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük:

Madde 64 – Bu Kanun Hükümünde Kararname'nin 46 ncı maddesinin ceza hükümleri, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin kanunlaştığı tarihte, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 65 – Bu Kanun Hükümünde Kararnameyi Bakanlar Kurulu yürütür.

---

(1) 22/5/1989 tarih ve 370 sayılı KHK ile bu maddeye (6) numara verilmiş ve metne işlenmiştir.

8/6/1984 TARİH VE 233 SAYILI K.H.K.'YE İŞLENEMİYEN HÜKÜMLER

1) 1/5/1988 Tarih ve 308 sayılı K.H.K. Hükümleri

Geçici Madde – (Mülga: 22/1/1990 - KHK - 399/59 md.)

Geçici Madde – (Ek: 16/6/1988 - KHK 331/7 md.; değişik: 6/8/1988 - KHK 340/10. md.) 308 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli olanlardan sözleşmeli statüde çalışanlar hakkında 44 üncü madde hükmü uygulanmaz.

Madde 17 – Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin ceza hükümleri, kanunlaştığı tarihte, diğer hükümleri yayımını takip eden aybaşında yürürlüğe girer.

2) 26/10/1988 tarih ve 338 sayılı K.H.K. Hükümü

Madde 11 – Diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan pilot, pilot adayı ve uçuş ekibi personeline, sözleşmeli olarak çalışanlar dahil, 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde durumlarına uyan tazminatlar verilir.

3) 12/12/1991 tarih ve 465 sayılı KHK Hükümü

Geçici Madde – 233 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye 308 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 16 ncı maddesi ile eklenen ek maddeye göre halen Danışma Kurulu Başkan ve üyesi olarak çalışmakta olanların görevleri hiç bir işleme gerek kalmaksızın sona erer.

A – İKTİSADİ DEVLET TEŞEKÜLLERİ (İDT)

İlgili Bakanlık: BAŞBAKANLIK

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. ⁽¹⁾		
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası		
Sümer Holding A.Ş. ⁽²⁾		
Et ve Balık Ürünleri A.Ş. ⁽³⁾	1. Erzincan Gıda Maddeleri ve Sanayii ve Ticaret A.Ş. ⁽⁴⁾ (ERSAN)	
Yem Sanayii T.A.Ş. ⁽³⁾		
Orman Ürünleri Sanayii A.Ş. ⁽³⁾ (ORÜS)		
Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ⁽⁵⁾ (KONUTBANK)	1. Emlak Konut A.Ş. ⁽⁶⁾	

- ⁽¹⁾ "Devlet Yatırım Bankası" 7/8/1989 tarih ve 89/14425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş." adıyla yeniden düzenlenmiştir.
- ⁽²⁾ 11/9/1987 tarih ve 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Sümerbank"ın özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.
- ⁽³⁾ Et ve Balık Kurumu, Orman Ürünleri Sanayii Kurumu ve Yem Sanayii T.A.Ş.'nin 20/5/1992 tarih ve 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.
- ⁽⁴⁾ 8/2/1990 tarih ve 90/138 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.
- ⁽⁵⁾ 6/1/1988 tarih ve 88/12485 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, Türkiye Emlak Kredi Bankası ile Anadolu Bankası T.A.Ş. birleştirilmek suretiyle Türkiye Emlak Bankası A.Ş. kurulmuş ve Ana Statüsü ile ilgili olduğu kuruluş Başbakanlık olarak değiştirilmiştir.
- ⁽⁶⁾ Emlak Konut A.Ş. 26/12/1990 tarih ve 90/1322 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine göre, İnşaat ve İmar A.Ş. ile Emlak Yapı A.Ş.'nin birleştirilmesi suretiyle kurulmuştur.

İlgili Bakanlık: BAŞBAKANLIK

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye Denizcilik İşletmeleri ⁽¹⁾		
Türkiye Gemi Sanayi A.Ş. ⁽²⁾		
Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı (THY) ⁽³⁾		
Petkim Petrokimya Holding A.Ş. ⁽⁴⁾		
Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR) ⁽⁵⁾		
Etibank ⁽⁶⁾		
	1. Alüminyum İşletmesi Müessesesi	
	2. Şarkkromları-Ferrokrom İşl.Mües.	
	3. Elektrometalurji San.İşl.Mües.	
	4. Üçköprü Maden İşletmesi Mües.	
	5. Küre Bakırlı Pirit İşl.Mües.	
	6. 100. Yıl Gümüş Madeni İşl.Mües.	
	7. Emet Kolemanit İşl.Mües.	
	8. Bigadiç Madenleri İşl.Mües.	
	9. Kırka Boraks İşl.Mües.	
	10. Bandırma Boraks ve Asit Fab.İşl.Mües.	

- (1) Türkiye Denizcilik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, 13/7/1993 tarih ve 39-08/D-2-93-353 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile, Başbakanlıkla ilgilendirilmiş ve 10/8/1993 tarih ve 93/4693 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.
- (2) 10/8/1993 tarih ve 93/4693 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Türkiye Gemi Sanayi A.Ş."nin özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.
- (3) 22/8/1990 tarih ve 90/822 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (THY)'nin ile özelleştirilmesi kararlaştırılmış ve 24/11/1994 gün ve 4046 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi ile İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT) bölümüne eklenmiştir.
- (4) 11/9/1987 tarih ve 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla PETKİM Petrokimya A.Ş.'nin özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.
- (5) a) Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR), Cumhurbaşkanlığı'nın 13/10/1993 tarih ve 39-08/D-3-93-527 sayılı onayı ile Başbakanlıkla ilgilendirilmiş iken, daha sonra 13/01/1999 tarih ve 23582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/01/1999 tarih ve 39/08/D-2-99-18 sayılı onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiş olup, 24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi ile İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT) bölümüne eklenmiş daha sonra 28/5/1999 tarih ve 39-08-D-8/99-234 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Başbakanlıkla ilgilendirilmiştir. (R.G:28/5/1999-23708 Mük.).
- b) 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.
- (6) a) Etibank, 29/7/1996 tarih ve 39-08/D-3-96-341 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Başbakanlıkla ilgilendirilmiştir.
- b) Etibank Genel Müdürlüğü'nün Bankacılık kısmının özelleştirilmesi nedeniyle unvanının değiştirilerek Eti Holding A.Ş. adıyla İktisadi Devlet Teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılması Bakanlar Kurulunun 26/1/1998 tarih ve 98/10552 sayılı kararıyla kararlaştırılmıştır. (Bkz. R.G.: 4/2/1998-23248) Cumhurbaşkanının 13/01/1999 tarih ve 23582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 12/01/1999 tarih ve 39-08/D-3-99-19 sayılı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş daha sonra 28/5/1999 tarih ve 39-08/D-5-99-231 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Başbakanlıkla ilgilendirilmiştir. (R.G.: 28/5/1999-23708 Mük.).
- c) Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü, 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.
- d) Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü, 21/1/2004 tarihli ve 25353 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 9/1/2004 tarihli ve 2004/6731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adıyla yeniden teşkilatlandırılmıştır.

İlgili Bakanlık: BAŞBAKANLIK

<u>Teşekkül</u>	<u>Müesseseler</u>	<u>Bağlı Ortaklıklar</u>
Tütün ve Tütün Mamülleri Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü ⁽¹⁾	1. Tütün ve Sigara İşletmeleri Mües. 2. İspirto ve İspirtolu İçkiler İş.Mües. 3.Tuz İşletmeleri Müessesesi 4. Tekel Ürünleri Dağıtım Müessesesi	

Halk Bankası A.Ş.⁽²⁾

İlgili Bakanlık : MALİYE BAKANLIĞI

<u>Teşekkül</u>	<u>Müesseseler</u>	<u>Bağlı Ortaklıklar</u>
Devlet Malzeme Ofisi	1. İmalat Müessesesi 2. Basım Müessesesi	

İlgili Bakanlık : MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

<u>Teşekkül</u>	<u>Müesseseler</u>	<u>Bağlı Ortaklıklar</u>
Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) ⁽³⁾⁽⁴⁾	1. Makina Sanayii Müessesesi 2. Silah Sanayii Müessesesi	1. ÇELİKSAN-Çelik ve Ağır Silah Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2. HURDASAN-Makina ve Kimya Endüstrisi Hurda İşletmeleri A.Ş. 3. TUMOSAN-Türk Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş. 4. ASİL ÇELİK-Sanayi ve Ticaret A.Ş. 5. TAKSAN-Takım Tezgahları Sanayii ve Ticaret A.Ş. 6. ÇANSAŞ-Çankırı Silah Sanayi ve Ticaret A.Ş. 7. FİŞEKSAN-Fişek Sanayi ve Ticaret A.Ş. 8. SİLAHSAN-Hafif Silah Sanayi ve Ticaret A.Ş. 9. ANPİL-Antalya Pil Sanayii ve Ticaret A.Ş. 10. AVFİŞEK-Avfışek Sanayi ve Ticaret A.Ş. 11. BARUTSAN-Elmadağ Barut Sanayi ve Ticaret A.Ş. 12. ÇELBOR-Çelik Çekme Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.

- (1) a) Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün adı 18/2/1987 tarih ve 87/11524 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.
b) Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı'nın 7/7/1993 tarih ve 39-08/D-1-93-335 sayılı onayı ile Başbakanlıkla ilgilendirilmiş iken, 13/1/1999 tarih ve 23582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı'nın 12/1/1999 tarih ve 39-08/D-2-99-18 sayılı onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiş, daha sonra 28/5/1999 tarih ve 23708 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı'nın 28/5/1999 tarih ve 39-08/D-8-99-234 sayılı onayı ile yeniden Başbakanlık ile ilgilendirilmiştir.
- (2) Halk Bankası A.Ş.Cumhurbaşkanlığı'nın 15/1/1988 tarih 39.08.01-88-25 sayılı onayı ile Başbakanlık'la ilgilendirilmiştir.
- (3) Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) bünyesinde yer alan bağlı ortaklıklar Yüksek Planlama Kurulu'nun 25/2/1993 tarih ve 93/T-19 sayılı,11/9/1989 tarih ve 89/T-77 sayılı, 5.12.1990 tarih ve 90/T-105 sayılı 18/4/1990 tarih ve 90/T-33 sayılı kararı ile kurulmuştur.
- (4) Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK), 17/6/2000 tarih ve 24082 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ile Milli Savunma Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

İlgili Bakanlık : MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
		13. ELSA-Elektrik Sayaçları Sanayi ve Ticaret A.Ş.
		14. ETAĞ-Etimesgut Ağaç Sanayii ve Ticaret A.Ş.
		15. MAKSAM-Makina Sanayii ve Ticaret A.Ş.
		16. ELROKSAN-Elmadağ Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş.
		17. MÜHİMMATSAN-Mühimmat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
		18. NİTROSAN-Nitroselüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.
		19. PİRİNÇSAN-Pirinç Sanayi ve Ticaret A.Ş.

İlgili Bakanlık : SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.		1. Adapazarı Şeker Fab. A.Ş. ⁽¹⁾ 2. Kütahya Şeker Fab. A.Ş. ⁽¹⁾
Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikası 1. Afyon Müessesesi (SEKA) ⁽²⁾	2. Aksu Müessesesi 3. Akdeniz Müessesesi 4. Balıkesir Müessesesi 5. Çaycuma Müessesesi 6. Dalaman Müessesesi 7. Kastamonu Müessesesi 8. İzmit Selüloz ve Kağıt Sanayii Mües. 9. Bolu Lamine ve Lif Levha San.Mües.	
Türkiye Çimento ve Toprak San.T.A.Ş. ⁽²⁾ (ÇİTOSAN)	1. Edirne Lala Paşa Çimento San.Mües.	1. Elazığ Çimento Sanayii T.A.Ş. 2. Ergani Çimento Sanayii T.A.Ş. 3. Kars Çimento Sanayii T.A.Ş. 4. Kurtalan Çimento Sanayii T.A.Ş. 5. Van Çimento Sanayii T.A.Ş. 6. Gümüşhane Çimento Sanayii T.A.Ş. 7. Konya Krom Mağnezit Sanayi T.A.Ş. 8. Bozüyük Seramik Sanayii T.A.Ş. 9. Yarımca Porselen Sanayii T.A.Ş. 10. Filyos Ateş Tuğlası Sanayi T.A.Ş.
Türkiye Gübre Sanayii A.Ş. ⁽³⁾ (TÜGSAŞ)		1. Kütahya Gübre Sanayii A.Ş. 2. Elazığ Gübre Sanayii A.Ş. 3. Gemlik Gübre Sanayii A.Ş. 4. Samsun Gübre Sanayii A.Ş.
Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (SÜMERHALI) ⁽⁴⁾		

- (1) Adapazarı Şeker Fab. A.Ş. ile Kütahya Şeker Fab. A.Ş. Yüksek Planlama Kurulunun 14/1/1993 tarih ve 93/T-5 sayılı Kararı ile T. İş Bankası hisseleri Türk Şeker'e devredilerek bağlı ortaklık haline gelmiştir.
- (2) Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikası (SEKA) ile Türkiye Çimento ve Toprak Sanayii T.A.Ş.,14/12/1991 tarih ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.
- (3) Türkiye Gübre Sanayii A.Ş. 14/12/1991 tarih ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.
- (4) Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (SÜMERHALI); Sümer Holding A.Ş.'nin bağlı ortaklığı iken, 25/2/1998 tarih ve 98/10720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilmiştir.

İlgili Bakanlık: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye Kömür İşletmeleri	1. Garp Linyitleri Müessesesi (GLİ) 2. Orta Anadolu Linyitleri Mües.(OAL) 3. Ege Linyitleri İşletmesi Mües.(ELİ) 4. Seyitömer Linyitleri İşletmesi Mües.(SLİ)	
Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri ⁽¹⁾		1. Gerkonsan A.Ş. 2. İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. 3. Divriği-Hekimhan Madenleri San.ve Tic.A.Ş.
Türkiye Petrolleri A.O. (T.P.A.O.) ⁽¹⁾		1. İstanbul Gübre Sanayi A.Ş. (İGSAŞ) ⁽²⁾
Türkiye Taşkömürü Kurumu ⁽³⁾	1. Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi. 2. Karadon Taşkömürü İşletme Mües. 3. Üzülmaz Taşkömürü İşletme Mües.	

- (1) Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri ve Türkiye Petrolleri A.O. (T.P.A.O.) 14/12/1991 tarih ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş olup, daha sonra Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı'nın 28/5/1999 tarih ve 39-08/D-10-99-238 sayılı onayı ile Başbakanlık ile ilgilendirilmiştir.
- (2) İstanbul Gübre Sanayii A.Ş. (İGSAŞ), 30/11/1988 tarih ve 88/113 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile TPAO'na bağlanmış, 14/12/1991 tarih ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.
- (3) Türkiye Taşkömürü Kurumu, 14/12/1991 tarih ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş daha sonra 28/5/1999 tarih ve 39-08/D-5-99-231 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile de Başbakanlıkla ilgilendirilmiştir. (R.G:28/5/1999-23708 Mük.). Daha sonra tekrar 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

İlgili Bakanlık: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye Elektrik Üretim, İletim A.Ş. ⁽¹⁾ (TEAŞ)		1. Türkiye Elektro Mekanik Sanay (TEMSAN)
Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ⁽¹⁾ (TEDAŞ)	1. Dağıtım Müesseseleri	1. Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. 2. Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. 3. Körfez Elektrik Dağıtım A.Ş. 4. Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. 5. Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. 6. Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. 7. Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş.
Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ⁽⁴⁾ (BOTAŞ)		
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ⁽⁵⁾		1. Eti Zeolit A.Ş. 2. Bigadiç Bor İşl.Md. 3. Emet Bor İşl.Md. 4. Bandırma Bor ve Asit Fab.İşl.Md. 5. Kırka Bor İşl.Md. 6. Kestel Bor İşl.Md.

İlgili Bakanlık: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Toprak Mahsulleri Ofisi A.Ş.		1. Aksaray Azmi Milli T.A.Ş.
Türkiye Ziraî Donatım Kurumu	1. Alım-Satım Müessesesi 2. Ziraat Aletleri ve Makinaları Fabrikaları Müessesesi	
Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ⁽²⁾ (TİGEM)		
Türkiye Süt Endüstrisi A.Ş. ⁽³⁾ (SEK)		

(1) 12/8/1993 tarih ve 93/4789 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Elektrik Üretim, İletim Anonim Şirketi ve Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ünvanlı iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmıştır.

(2) 24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi ile İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) bölümüne eklenmiştir.

(3) 20/5/1992 tarih ve 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

(4) BOTAŞ, 17/4/1995 tarihli ve 2261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anasatü ile İktisadi Devlet Teşekkülü olarak teşkilatlandırılmıştır. Daha sonra, 14/12/1991 tarihli ve 39-08/D-2-91-575 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

(5) 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilen Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü daha sonra 21/1/2004 tarihli ve 25353 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 9/1/2004 tarihli ve 2004/6731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adıyla yeniden teşkilatlandırılmıştır. Eti Zeolit A.Ş., Bigadiç Bor İşl.Md., Emet Bor İşl.Md., Bandırma Bor ve Asit Fab.İşl.Md., Kırka Bor İşl.Md., Kestel Bor İşl.Md. ile ilgili statülerin, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne düzenleneceği aynı Kararnamede belirtilmiştir.

B – KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI (KİK) ⁽¹⁾⁽²⁾

İlgili Bakanlık : ULAŞTIRMA BAKANLIĞI

Teşekkül	Müesseseler	Bağlı Ortaklıklar
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD) ⁽³⁾		1. Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. (TÜVASAŞ) 2. Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ) 3. Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ)
Türkiye Cumhuriyeti Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (P.İ.) ⁽⁴⁾ Türk Telekomünikasyon A.Ş. ⁽⁵⁾ Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMI)		

(1) 12/5/1997 tarihli ve 97/9466 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, Denizcilik Müsteşarlığına bağlı Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmesi kamu iktisadi kuruluşu haline getirilmiştir.

(2) 24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi ile Kamu İktisadi Kuruluşları (KİK) bölümü yeniden tespit edilmiştir.

(3) 28/3/1986 tarih ve 86/10527 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünün müesseseleri Bağlı ortaklık olarak teşkilatlandırılmıştır.

(4) 10/6/1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi ile Posta ve Telgraf tesis ve işletmesine ilişkin hizmetlerin T.C.Posta İşletmesi Gn.Md.(P.İ.), Telekomünikasyon hizmetlerinin ise Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütüleceği hükmüne bağlanmıştır.

(5) 27/1/2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunun geçici 3.maddesi ile (KİK) listesinden çıkarılmıştır.

**233 SAYILI KHK'YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN KHK'NİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun KHK No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
KHK/297	–	26/10/1987
KHK/308	–	18/1/1988 tarihi- ni takip eden ay- başı.
KHK/315	–	25/4/1988
KHK/331	–	30/6/1988
KHK/338	–	26/10/1988
KHK/340	–	8/11/1988
KHK/368	–	14/6/1989
KHK/370	–	1/6/1989
KHK/399	–	29/1/1990
KHK/408	4 üncü maddesi	28/3/1990 tarihini takip eden aybaşı.
	Diğer maddeleri	28/3/1990
KHK/420	2 nci maddesiyle 832 sayılı Kanuna eklenen ek 2 nci mad- de ile 4,5,11,12,13,14 ve 15 inci maddeleri	1/1/1991
	Diğer Maddeleri	13/4/1990
KHK/465	–	1/1/1992 tarihin- den geçerli olmak üzere 24/12/1991 tarihin- de.
4011	–	18/9/1994
4046	–	27/11/1994
KHK/615	–	15/9/2000
KHK/628	–	5/10/2000
4622	–	3/2/2001
5234	36	21/9/2004

Güncelliği: 26/12/2006